

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1287/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (COSME)
(2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. un 195. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Komisija 2010. gada martā pieņēma paziņojumu ar nosaukumu "Eiropa 2020 – Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" ("stratēģija "Eiropa 2020"). Eiropadome 2010. gada jūnijā šo paziņojumu apstiprināja. Stratēģija "Eiropa 2020" ir izstrādāta, reaģējot uz ekonomikas krīzi, un paredzēta tam, lai sagatavotu Savienību nākamajai desmitgadei. Tajā ir izvirzīti pieci vērienīgi mērķi, kas klimata un enerģētikas, nodarbinātības, inovācijas, izglītības un sociālās integrācijas jomā ir jāsasniedz līdz 2020. gadam, un ir apzināti svarīgākie izaugsmi rosinošie faktori, kam ir jāuzlabo Savienības dinamisms un konkurētspēja. Tajā ir uzsvērts arī tas, cik svarīgi ir pastiprināt Eiropas ekonomikas izaugsmi, vienlaikus sasniedzot augstu nodarbinātības līmeni, nodrošinot energoefektīvu, resursu ziņā efektīvu ekonomiku ar zemām oglekļa emisijām un panākot sociālo kohēziju. Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) būtu jāuzņemas izšķiroša loma stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā. To apliecina fakts, ka MVU ir minēti sešās no septiņām stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvām.

(2) Lai nodrošinātu, ka uzņēmumiem, jo īpaši MVU, ir galvenā nozīme Savienības ekonomikas izaugsmes

sasniegšanā, kas ir svarīgākā prioritāte, Komisija 2010. gada oktobrī pieņēma paziņojumu "Integrēta rūpniecības politika globalizācijas laikmetam – prioritāte konkurētspējai un ilgtspējai", ko Padome apstiprināja 2010. gada decembrī. Tā ir stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīva. Paziņojumā ir izklāstīta stratēģija, kuras mērķis ir ievērojami paātrināt izaugsmi un palielināt nodarbinātību, saglabājot un atbalstot spēcīgu, daudzveidīgu un konkurētspējīgu rūpniecības bāzi Eiropā, īpaši uzlabojot pamatnosacījumus uzņēmumiem un stiprinot vairākus iekšējā tirgus aspektus, tostarp ar uzņēmējdarbību saistītos pakalpojumus.

(3) Komisija 2008. gada jūnijā pieņēma paziņojumu ar nosaukumu "Vispirms domāt par mazākajiem" – Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts "Small Business Act", par ko Padome puda gandarījumu 2008. gada decembrī. Mazās uzņēmējdarbības akts (SBA) paredz visaptverošu politikas sistēmu MVU, veicina uzņēmējdarbību un tiesiski un politiski nostiprina principu "vispirms domāt par mazākajiem", lai stiprinātu MVU konkurētspēju. Mazās uzņēmējdarbības aktā ir noteikti desmit principi un izklāstīti politikas un likumdošanas pasākumi, lai veicinātu MVU izaugsmes un darbvietu izveides potenciālu. Mazās uzņēmējdarbības akta īstenošana palīdz sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus. Pamatiniciatīvās jau ir ietverti vairāki MVU paredzēti pasākumi.

(4) Pēc tam tika sagatavots pārskats par mazās uzņēmējdarbības aktu, kuru publicēja 2011. februārī un pamatojoties uz kuru Padome 2011. gada 30. un 31. maijā pieņēma secinājumus. Minētajā pārskatā ir apskatīta mazās uzņēmējdarbības akta īstenošana un izvērtētas vajadzības, kas MVU radušās pašreizējā ekonomikas vidē, kurā tiem ir arvien grūtāk iegūt finansējumu un piekļūt tirgiem. Tajā ir aplūkots pirmajos divos mazās uzņēmējdarbības akta īstenošanas gados sasniegtais, ir izklāstīti jauni pasākumi, kā reaģēt uz problēmām, ko radījusi ekonomikas krīze un par ko informējušas ieinteresētās personas, un ir ierosināti veidi, kā uzlabot atbalstu mazās uzņēmējdarbības akta īstenošanai un tā īstenošanu, skaidri paredzot ieinteresēto personu lomu un priekšplānā izvirzot uzņēmēju organizācijas. Konkrētajiem Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmas mērķiem būtu jāatspoguļo prioritātes, kas izklāstītas minētajā pārskatā. Ir svarīgi nodrošināt, lai šādas programmas īstenošana tiktu saskaņota ar mazās uzņēmējdarbības akta īstenošanu. Darbībām, ko veic saskaņā ar konkrētiem mērķiem, jo īpaši būtu jāpalīdz ievērot minētos desmit principus un īstenot jaunas darbības, kas noteiktas mazās uzņēmējdarbības akta pārskatīšanas procesā.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 125. lpp.

⁽²⁾ OV C 391, 18.12.2012., 37. lpp.

- (5) Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 ⁽¹⁾ nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam. Minētajā daudzgadu finanšu shēmā ir izklāstīts, kā tiks sasniegti politikas mērķi – palielināt izaugsmi un izveidot vairāk darbvieta Eiropā, izveidot zemu oglekļa emisiju un videi saudzīgāku ekonomiku un stiprināt Savienības nozīmi pasaulē.
- (6) Lai palīdzētu nostiprināt Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un ilgtspēju, atbalstītu esošos MVU, veicinātu uzņēmējdarbības kultūru un sekmētu MVU izaugsmi, zināšanu sabiedrības attīstību un uz līdzsvarotu uz ekonomikas izaugsmi balstītu attīstību, būtu jāizveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programma ("programma COSME").
- (7) Programmā COSME augsta prioritāte būtu jāpiešķir vienkāršošanas programmai saskaņā ar Komisijas 2012. gada 8. februāra paziņojumu "Daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam vienkāršošanas programma". Savienības un dalībvalstu līdzekļu izlietojums uzņēmumu un MVU konkurētspējas veicināšanai būtu jākoordinē labāk, lai nodrošinātu papildināmību un lielāku efektivitāti un atpazīstamību, kā arī lai panāktu labāku sinerģiju starp budžetiem.
- (8) Komisija pati ir apņēmusies klimata pārmaiņu pasākumus integrēt Savienības izdevumu programmās un vismaz 20 % no Savienības budžeta novirzīt ar klimatu saistītiem mērķiem. Ir svarīgi nodrošināt, lai, gatavojot, izstrādājot un īstenojot programmu COSME, tiktu sekmēta klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, kā arī risku novēršana. Šajā regulā paredzētajiem pasākumiem būtu jāveicina pāreja uz sabiedrību un ekonomiku, kam raksturīgas zemas oglekļa emisijas un kas spēj pielāgoties klimata pārmaiņām.
- (9) No Padomes Lēmuma 2001/822/EK ⁽²⁾ izriet, ka aizjūras zemju un teritoriju organizācijas un struktūras ir tiesīgas piedalīties programmā COSME.
- (10) Ar Savienības konkurētspējas politiku ir iecerēts ieviest tādu iestāžu un politikas režīmu, kas radīs apstākļus uzņēmumu, jo īpaši MVU, ilgtspējīgai izaugsmei. Konkurētspējas un ilgtspējības nodrošināšana nozīmē prasmi sasniegt un saglabāt uzņēmumu ekonomisko konkurētspēju un izaugsmi saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Paaugstināts darba ražīgums, tostarp resursu un enerģijas ražīgums, ir galvenais noturīga ienākumu pieauguma avots. Konkurētspēja ir atkarīga arī no uzņēmumu spējas pilnībā izmantot iespējas, piemēram, iekšējo tirgu. Tas ir īpaši svarīgi MVU, kuri veido 99 % Savienības uzņēmumu, nodrošina divas no trim esošajām darbvieta privātajā sektorā un 80 % no jaunizveidotajām darbvieta un nodrošina vairāk nekā pusi uzņēmumu radītās kopējās pievienotās vērtības Savienībā. MVU ir nozīmīgs ekonomiskās izaugsmes, nodarbinātības un sociālās integrācijas virzītājs.
- (11) Komisijas 2012. gada 18. aprīļa paziņojumā ar nosaukumu "Virzoties uz ekonomikas atlabšanu ar daudzām jaunām darba vietām" ir izteikts viedoklis, ka ar rīcībpolitiku, kas veicina pāreju uz videi draudzīgu ekonomiku, piemēram, resursu efektivitātes, energoefektivitātes un klimata pārmaiņu politiku, līdz 2020. gadam varētu radīt vairāk nekā piecus miljonus darbvieta, jo īpaši MVU nozarē. Paturot to prātā, programmā COSME paredzētās konkrētās darbības varētu ietvert ilgtspējīgu ražojumu, pakalpojumu, tehnoloģiju un procesu izstrādes veicināšanu, kā arī resursu efektivitātes, energoefektivitātes un uzņēmumu sociālās atbildības veicināšanu.
- (12) Tirgus, politikas un institucionālo nepilnību dēļ, kuras vājina Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju, pēdējos gados Savienības politikas veidošanā aktuāls ir kļuvis konkurētspējas jautājums.
- (13) Tāpēc programmai COSME būtu jānovērš tās tirgus nepilnības, kas ietekmē Savienības ekonomikas konkurētspēju globālā mērogā un kas vājina uzņēmumu, jo īpaši MVU, spēju konkurēt ar citiem uzņēmumiem citur pasaulē.
- (14) Programmā COSME īpaša uzmanība būtu jāpievērš MVU, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ⁽³⁾. Piemērojot šo regulu, Komisijai būtu jāapspriežas ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp organizācijām, kas pārstāv MVU. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš mikrouzņēmumiem, uzņēmumiem, kas nodarbojas ar amatniecību, pašnodarbinātajiem, brīvo profesiju pārstāvjiem un sociāliem uzņēmumiem. Uzmanība būtu jāvelta arī potenciālajiem uzņēmējiem, jaunpieņēmajiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējām, kā arī citām konkrētām mērķa grupām, piemēram, veciem cilvēkiem, migrantiem vai uzņēmējiem, kas pieder pie sociāli nelabvēlīgākā stāvoklī esošām vai neaizsargātām grupām, piemēram, personām ar invaliditāti, un tam, lai veicinātu uzņēmumu nodošanu, jaunu uzņēmumu izdalīšanu/atdalīšanu no jau esošiem uzņēmumiem (*spin-offs*, *spin-outs*) un otrās iespējas došanu uzņēmējiem.

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembra), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (Sk. šo 884. lpp. OV).

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2001/822/EK (2001. gada 27. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Kopieni ("Lēmums par Aizjūras asociāciju") (OV L 314, 30.11.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- (15) Daudzas Savienības konkurētspējas problēmas ir saistītas ar MVU grūtībām iegūt finansējumu, jo tie ne vienmēr var pierādīt savu kredītspēju, un tiem ir apgrūtināta piekļuve riska kapitālam. Minētās grūtības negatīvi ietekmē jaunizveidoto uzņēmumu skaitu un kvalitāti un uzņēmumu izaugsmes un dzīvotspējas rādītājus, kā arī jaunpieņacēju uzņēmēju gatavību pārņemt ekonomiski dzīvotspējīgus uzņēmumus situācijā, kad uzņēmumi tiek nodoti citam īpašniekam, vai uzņēmumu mantošanas gadījumā. Savienības finanšu instrumenti, kas izveidoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1639/2006/EK ⁽¹⁾, ir pierādījuši, ka tiem ir pievienotā vērtība, un tiem ir bijusi pozitīva ietekme uz vismaz 220 000 MVU. Ierosināto finanšu instrumentu palielinātā pievienotā vērtība Savienībai cita starpā ir riska kapitāla iekšējā tirgus stiprināšana, Eiropas mēroga MVU finansējuma tirgus attīstība, kā arī to tirgus nepilnību novēršana, ar kurām netiek galā dalībvalstīs. Savienības darbībām vajadzētu būt saskaņotām un konsekventām, un tām būtu jāpapildina dalībvalstu finanšu instrumenti, kas paredzēti MVU, būtu jānodrošina sviras efekts un jānovērš tirgus traucējumu rašanās iespēja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ⁽²⁾. Vienībām, kurām uzticēta darbību īstenošana, izmantojot Savienības resursus, būtu jānodrošina finansējuma papildināmība un jānovērš divkārša finansēšana.
- (16) Komisijai būtu jāpievērš uzmanība šīs regulas finanšu instrumentu sniegtā finansējuma atpazīstamībai, lai nodrošinātu to, ka Savienības atbalsta pieejamība ir zināma un ka sniegtais atbalsts ir atzīts tirgū. Tālab būtu arī jāparedz finanšu starpnieku pienākums skaidri uzsvērt finansējuma galasaņēmējiem, ka finansējums bija iespējams, pateicoties šīs regulas finanšu instrumentu atbalstam. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāveic atbilstoši pasākumi, tostarp jāizmanto lietotājdraudzīgas tiešsaistes sistēmas, lai MVU un starpniekiem izplatītu informāciju par pieejamajiem finanšu instrumentiem. Šīm sistēmām, kurām varētu būt vienots portāls, nevajadzētu dublēt jau esošās sistēmas.
- (17) Eiropas Biznesa atbalsta tīkls ("Tīkls") ir apliecinājis savu pievienoto vērtību, ko tas kā vienas pieturas uzņēmējdarbības atbalsta aģentūra sniedz Eiropas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, lai uzlabotu to konkurētspēju un apzinātu uzņēmējdarbības iespējas iekšējā tirgū un ārpus tā. Metodiku un darba metožu racionalizāciju un uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus regulējošus Eiropas mēroga noteikumus var nodrošināt tikai Savienības līmenī. Tīkls jo īpaši ir palīdzējis MVU atrast sadarbības vai tehnoloģiju nodošanas partnerus iekšējā tirgū un trešās valstīs, saņemt konsultācijas par Savienības finansējuma ieguves avotiem, Savienības tiesībām un intelektuālo īpašumu, kā arī par Savienības programmām ekoinovāciju un ilgtspējīgas ražošanas sekmēšanai. Tas ir arī saņēmis atsauksmes par Savienības tiesībām un standartiem. Tā ārkārtīgi vērtīgās speciālās zināšanas ir īpaši svarīgas, lai pārvarētu informācijas asimetriju un lai atvieglotu ar pārrobežu darījumiem saistīto darījumu izmaksu slogu.
- (18) Ir jāturpina optimizēt pakalpojumu kvalitāti un Tīkla darbību, īpaši attiecībā uz MVU informētību un ierosināto pakalpojumu turpmāku izmantošanu, turpinot integrēt internacionalizācijas un inovāciju pakalpojumus, uzlabojot sadarbību starp Tīklu un reģionālo un vietējo MVU ieinteresētajām personām, apspriežoties ar uzņēmējorganizācijām un labāk iesaistot tās, mazinot birokrātiju, uzlabojot IT atbalstu un veicinot Tīkla un tā pakalpojumu atpazīstamību attiecīgajos ģeogrāfiskajos reģionos.
- (19) Konkurētspēju ietekmē MVU ierobežotā internacionalizācija gan Eiropā, gan ārpus tās. Saskaņā ar dažām aplēsēm pašlaik 25 % no Savienības MVU eksportē vai pēdējo triju gadu laikā zināmā mērā ir eksportējuši, kamēr tikai 13 % no Savienības MVU regulāri eksportē ārpus Savienības un tikai 2 % ir ieguldījuši līdzekļus ārpus savas piederības valsts. Papildus tam Eurobarometra 2012. gadā veiktais apsekojums liecina par MVU neizmantoto izaugsmes potenciālu videi draudzīgos tirgos gan Savienībā, gan ārpus tās, ņemot vērā internacionalizāciju un iespēju piedalīties publiskajā iepirkumā. Saskaņā ar Mazās uzņēmējdarbības aktu, kurā Savienība un dalībvalstis tiek aicinātas atbalstīt MVU un mudināt tos izmantot izaugsmi tirgos ārpus Savienības, Savienība sniedz finansiālu atbalstu vairākām iniciatīvām, piemēram, ES un Japānas Rūpniecības sadarbības centram un MVU palīdzības dienestam intelektuālā īpašuma tiesību jautājumos Ķīnā. Savienībā pievienotā vērtība tiek radīta, veicinot sadarbību un Eiropas līmenī piedāvājot pakalpojumus, kas papildina, bet nedublē dalībvalstu pamattirdzniecības veicināšanas pakalpojumus un stiprina publiskā un privātā sektora pakalpojumu sniedzēju apvienotos centienus šajā jomā. Šādu pakalpojumu klāstā vajadzētu būt arī informācijai par intelektuālā īpašuma tiesībām, standartiem un publiskā iepirkuma noteikumiem un iespējām. Pilnībā būtu jāņem vērā II daļa Padomes 2011. gada 6. decembra secinājumos ar nosaukumu "Rūpniecības politikas pamatiniciatīva – rūpniecības politikas īstenošanas pastiprināšana visā ES" par Komisijas paziņojumu ar nosaukumu "Integrēta rūpniecības politika
- ⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).
- ⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

globalizācijas laikmetam: prioritāte konkurētspējai un ilgtspējai". Šajā ziņā labi izstrādātai Eiropas uzņēmumu kopu stratēģijai būtu jāpapildina valstu un reģionu centieni veicināt uzņēmumu kopas, lai panāktu izcilību un starptautisku sadarbību, ņemot vērā to, ka MVU apvienošanās grupās var būt galvenais līdzeklis, kā nostiprināt šo uzņēmumu spēju ieviest inovācijas un uzsākt darbību ārvalstu tirgos.

- (20) Lai uzlabotu Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju, dalībvalstīm un Komisijai jārada uzņēmējdarbībai labvēlīga vide. Īpaša uzmanība ir jāpievērš MVU interesēm un nozarēm, kurās tie visaktīvāk darbojas. Ir vajadzīgas arī Savienības līmeņa iniciatīvas, lai Eiropas mērogā apmainītos ar informāciju un zināšanām, un šajā jomā īpaši rentabli var būt digitālie pakalpojumi. Šādas darbības var palīdzēt izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus maziem un vidējiem uzņēmumiem.
- (21) Nepilnības, sadrumstalotība un nevajadzīga birokrātija iekšējā tirgū liedz iedzīvotājiem, patērētājiem un uzņēmumiem, jo īpaši MVU, pilnībā izmantot tā priekšrocības. Tāpēc ļoti nepieciešami ir saskaņoti dalībvalstu, Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas centieni, lai novērstu trūkumus īstenošanā, likumdošanā un informācijas sniegšanā. Saskaņā ar subsidiaritātes un proporcionalitātes principu dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai arī būtu jāsadarbības, lai mazinātu un novērstu nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu MVU. Darbībām, kas iekļautas programmā COSME – kura ir vienīgā Savienības programma, kas paredzēta galvenokārt MVU –, būtu jāveicina minēto mērķu īstenošana, tostarp jāpalīdz uzlabot pamatnosacījumus uzņēmumiem. Īstenojot šos centienus, būtu jāizmanto atbilstības pārbaudes un ietekmes novērtējumi, ko finansē saskaņā ar programmu COSME.
- (22) Vēl viens konkurenci ietekmējošs faktors ir Savienības iedzīvotāju salīdzinoši zema uzņēmējdarbības gars. Tikai 45 % Savienības iedzīvotāju (un mazāk nekā 40 % sieviešu) vēlētos būt pašnodarbinātie salīdzinājumā ar 55 % Amerikas Savienoto Valstu iedzīvotāju un 71 % Ķīnas iedzīvotāju (saskaņā ar Eiropas Komisijas 2009. gada apkētojumumu par uzņēmējdarbību). Saskaņā ar Mazās uzņēmējdarbības aktu uzmanība būtu jāpievērš visām situācijām, ar kurām uzņēmēji saskaras, tostarp uzņēmuma darbības sākšanas, izaugsmes, nodošanas un bankrota (otrās iespējas) posmā. Savienībā lielu pievienoto vērtību sniedz uzņēmējdarbības izglītības veicināšana, kā arī saskaņotības un konsekvences veicināšanas pasākumi, piemēram, salīdzinošo rādītāju noteikšana un apmaiņa ar paraugprakses piemēriem.
- (23) Lai jaunpienācēji uzņēmēji vai mērķtiecīgi topošie uzņēmēji varētu iegūt uzņēmējdarbības pieredzi dalībvalstī, kas nav to piederības dalībvalsts, un lai tādējādi dotu

tiem iespēju nostiprināt savas uzņēmējdarbības spējas, tika sāktā programma "Erasmus jaunajiem uzņēmējiem". Saistībā ar mērķi uzlabot pamatnosacījumus uzņēmējdarbības un uzņēmējdarbības kultūras veicināšanai Komisijai vajadzētu būt iespējai veikt pasākumus, kuru mērķis ir palīdzēt jaunpienācējiem uzņēmējiem uzlabot savu spēju attīstīt uzņēmējdarbības prasmes, iemaņas un attieksmi un uzlabot savas tehnoloģiskās iespējas un uzņēmumu pārvaldību.

- (24) Globālā konkurence, demogrāfiskās pārmaiņas, ierobežoti resursi un jaunās sociālās tendences rada problēmas un iespējas dažādām nozarēm, kas saskaras ar globāla mēroga problēmām un kurās ir liels MVU īpatsvars. Piemēram, ar dizainu saistītajām nozarēm ir jāpielāgojas, lai gūtu labumu no vēl neizmantotā potenciāla, ko sniedz lielais pieprasījums pēc personalizētiem, radošiem un kompleksiem produktiem. Tā kā Savienībā šīs problēmas attiecas uz visiem MVU, kuri darbojas šajās nozarēs, ir vajadzīga saskaņota rīcība Savienības līmenī, lai ar iniciatīvām, kas paātrina jaunu ražojumu un pakalpojumu parādīšanos, radītu papildu izaugsmi.
- (25) Atbalstot dalībvalstīs veiktos pasākumus, programma COSME var sniegt atbalstu iniciatīvām gan nozaru, gan starpnozaru jomās ar nozīmīgu izaugsmes un uzņēmējdarbības potenciālu, īpaši tajās, kurām ir raksturīgs liels MVU īpatsvars, tādējādi paātrinot konkurētspējīgu un ilgtspējīgu ražošanas uzņēmumu izveidi, pamatojoties uz konkurētspējīgākajiem uzņēmējdarbības modeļiem, uzlabotiem produktiem un procesiem, organizatoriskajām struktūrām vai izmainītām vērtību ķēdēm. Kā izklāstīts Komisijas 2010. gada 30. jūnija paziņojumā "Eiropa, tūristu apmeklētākā vieta pasaulē – jaunas Eiropas tūrisma nozares politiskās pamatnostādnes", par kuru Padome puda gandarījumu 2010. gada oktobrī, tūrisms ir svarīga Savienības ekonomikas nozare. Minētās nozares uzņēmumu tiešs ieguldījums Savienības iekšzemes kopproduktā (IKP) ir 5 %. Līgumā par Eiropas Savienības darbību ("LESD") ir atzīts tūrisma nozīmīgums un ir izklāstītas Savienības kompetences šajā jomā. Eiropas tūrisma iniciatīva var papildināt dalībvalstu darbības, mudinot radīt labvēlīgu vidi un veicinot dalībvalstu sadarbību, īpaši ar paraugprakses apmaiņu. Darbības var ietvert zināšanu bāzes uzlabošanu tūrisma jomā, nodrošinot datus un analīzi un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādājot transnacionālās sadarbības projektus, vienlaikus izvairoties no obligātām prasībām Savienības uzņēmumiem.
- (26) Programmā COSME norādītas mērķu sasniegšanai veicamās darbības, minēto mērķu īstenošanai paredzētais kopējais finansējums, finanšu instrumentiem paredzētais minimālais finansējums, dažāda veida īstenošanas pasākumi, kā arī pārredzami mehānismi Savienības finansiālo interešu pārraudzībai, izvērtēšanai un aizsardzībai.

- (27) Programma COSME papildina citas Savienības programmas, vienlaikus atzīstot, ka katram instrumentam būtu jādarbojas saskaņā ar konkrēti tam noteiktajām procedūrām. Tādēļ vienas un tās pašas attiecināmās izmaksas nebūtu jāfinansē divkārti. Lai Savienības finansējums sniegtu pievienoto vērtību un tam būtu būtiska ietekme, programmai COSME būtu jāveido cieša sinerģija ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013⁽¹⁾ ("programma Apvāršnis 2020"), Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013⁽²⁾ ("strukturfondi") un citām Savienības programmām.
- (28) Visās attiecīgajās programmā COSME paredzētajās iniciatīvās un darbībās būtu jāņem vērā paredzamības un dzimumu līdztiesības princips. Minētajās iniciatīvās un darbībās būtu jāņem vērā arī visu iedzīvotāju cilvēktiesības un pamatbrīvības.
- (29) Procesam, ko īsteno pirms dotāciju piešķiršanas MVU, vajadzētu būt pārredzamam. Dotāciju piešķiršanai un izmaksai vajadzētu būt pārredzamai, bez birokrātiskiem šķēršļiem un saskaņā ar vienotiem noteikumiem.
- (30) Šajā regulā visam programmas COSME darbības laikaam paredz finansējumu, kam jāveido Eiropas Parlamentam un Padomei galvenā atsaucē summa ikgadējās budžeta procedūras laikā, kā paredzēts 17. punktā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīgumā (2006. gada 17. maijs) par sadarbību budžeta jautājumos, budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību⁽³⁾.
- (31) Lai nodrošinātu, ka finansējums tiek piešķirts tikai tirgus, politikas un institucionālo nepilnību novēršanai, un lai izvairītos no tirgus traucējumiem, programmas COSME finansējumam būtu jāatbilst Savienības noteikumiem par valsts atbalstu.
- (32) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu un asociācijas nolīgumu protokoli paredz attiecīgo valstu dalību Savienības programmās. Citu trešo valstu dalībai vajadzētu būt iespējama, ja tas attiecīgi norādīts nolīgumos un procedūrās.
- (33) Ir svarīgi nodrošināt pareizu programmas COSME finanšu pārvaldību un tās īstenošanu efektīvākajā un lietotājdraudzīgākajā veidā, vienlaikus nodrošinot arī tiesisko noteiktību un programmas COSME pieejamību visiem dalībniekiem.
- (34) Programma COSME būtu jāpārbauda un jāizvērtē, lai varētu veikt attiecīgus pielāgojumus. Reizi gadā būtu jāsatikties ziņojums par programmas īstenošanu, izklāstot tajā gūtos panākumus un plānotās darbības.
- (35) Programmas COSME īstenošana būtu jāpārbauda ik gadu, izmantojot pamatrādītājus, ar kuriem novērtē rezultātus un ietekmi. Šiem rādītājiem, tostarp attiecīgajiem atskaides punktiem, būtu jānodrošina minimālais pamats, pēc kura tiek vērtēts, kādā apmērā ir sasniegti programmas COSME mērķi.
- (36) Komisijas sagatavotajā starpposma ziņojumā par visu saskaņā ar programmu COSME atbalstīto darbību mērķu sasniegšanu būtu jāietver arī izvērtējums par zemajiem MVU līdzdalības rādītājiem, ja tādi ir konstatēti daudzās dalībvalstīs. Vajadzības gadījumā dalībvalstis starpposma ziņojuma rezultātus var ņemt vērā, izstrādājot savu attiecīgo rīcības politiku.
- (37) Visā izdevumu ciklā Savienības finansiālās intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp novēršot, atklājot un izmeklējot pārkāpumus, atgūstot zaudētos, nepareizi izmaksātos vai nepareizi izlietotos līdzekļus un vajadzības gadījumā piemērojot administratīvas un finansiālas sankcijas saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.
- (38) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras pieņemt gada darba programmas COSME īstenošanas nolūkiem. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽⁴⁾. Dažas gada darba programmā iekļautās darbības ietver darbību saskaņošanu valsts līmenī. Šajā sakarā būtu jāpiemēro minētās regulas 5. panta 4. punkts.
- (39) Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz rādītāju papildinājumiem, izmaiņām dažos konkrētos elementos saistībā ar finanšu instrumentiem un izmaiņām indikatīvajās summās, kas pārsniegtu minētās summas par vairāk nekā 5 % no finansējuma vērtības katrā atsevišķā

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembra), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu 2014.–2020. gadam "Apvāršnis 2020" un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (Sk. šo 104. lpp. OV).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šo 320. lpp. OV).

⁽³⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

gadījumā. Īpaši svarīgi ir tas, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, attiecīgi apspriestos, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

- (40) Tiesiskās noteiktības un skaidrības labad Lēmums Nr. 1639/2006/EK būtu jāatceļ,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Priekšmets

1. pants

Izveide

Lai uzlabotu uzņēmumu konkurētspēju, īpašu uzsvāru liekot uz maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), ar šo regulu tiek izveidota Savienības darbību programma ("programma COSME") laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

2. pants

Definīcija

Šajā regulā "MVU" ir mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, kā noteikts Ieteikumā 2003/361/EK.

3. pants

Vispārējie mērķi

1. Programma COSME veicina šādus vispārējos mērķus, īpašu uzmanību pievēršot MVU, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, un MVU, kuri veic uzņēmējdarbību saskaņā ar 6. pantu programmā COSME iesaistītajās trešajās valstīs, īpašajām vajadzībām:

- a) stiprināt Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un ilgtspēju;
- b) rosināt uzņēmējdarbības kultūru un veicināt MVU izveidi un izaugsmi.

2. Novērtējot šā panta 1. punktā minēto mērķu sasniegšanu, izmanto šādus rādītājus:

- a) rezultāti, ko MVU sasnieguši attiecībā uz ilgtspēju;
- b) izmaiņas saistībā ar nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu jaunizveidotiem un jau esošiem MVU;
- c) izmaiņas to MVU īpatsvarā, kuri eksportē Savienības iekšienē vai ārpus tās;
- d) izmaiņas MVU izaugsmē;

- e) izmaiņas to Savienības iedzīvotāju īpatsvarā, kuri vēlas būt pašnodarbināti.

3. Detalizēts programmas COSME rādītāju un mērķu saraksts ir dots pielikumā.

4. Ar šo programmu COSME tiek atbalstīta stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošana un veicināta gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes mērķa sasniegšana. Programma COSME jo īpaši veicina nodarbinātības pamatmērķa sasniegšanu.

II NODAĻA

Konkrētie mērķi un rīcības jomas

4. pants

Konkrētie mērķi

1. Programmas COSME konkrētie mērķi ir šādi:

- a) uzlabot finansējuma pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem kapitāla un aizņēmumu veidā;
- b) uzlabot piekļuvi tirgiem, īpaši Savienībā, kā arī pasaules mērogā;
- c) uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē.
- d) veicināt uzņēmējdarbību un uzņēmējdarbības kultūru.

2. Īstenojot programmu COSME, tiek veicināta nepieciešamība uzņēmumiem pielāgoties pret klimata pārmaiņām noturīgi, resursu ziņā efektīvai un energoefektīvai ekonomikai ar zemām oglekļa emisijām.

3. Lai novērtētu, kā programma COSME ietekmē šā panta 1. punktā minēto konkrēto mērķu sasniegšanu, izmanto pielikumā izklāstītos rādītājus.

4. Šīs regulas 13. pantā minētajās gada darba programmās precizē visas darbības, kas īstenojamas saskaņā ar programmu COSME.

5. pants

Budžets

1. Finansējums programmas COSME īstenošanai ir EUR 2 298,243 miljoni pašreizējās cenās, no kuriem ne mazāk kā 60 % piešķir finanšu instrumentiem.

Eiropas Parlaments un Padome apstiprina gada apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas limitos.

2. No šajā regulā paredzētā finansējuma var segt arī izmaksas, kas saistītas ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas darbībām, kuras nepieciešamas programmas COSME pārvaldībai un tās mērķu īstenošanai. Konkrētāk, no tā rentablā veidā sedz pētījumus, ekspertu sanāksmes, informācijas un komunikācijas pasākumus, tostarp Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl tās

ir saistītas ar programmas COSME vispārīgajiem mērķiem, izdevumus, kas saistīti ar IT tīkliem, kuri orientēti uz informācijas apstrādi un apmaiņu, un visus pārējos tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas Komisijai radušies saistībā ar programmas COSME pārvaldību.

Minētie izdevumi nepārsniedz 5 % no finansējuma vērtības.

3. Programmai COSME paredzētajā finansējumā tiek iedalītas indikatīvas summas 21,5 % apmērā no finansējuma vērtības 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajam konkrētajam mērķim, 11 % apmērā – 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajam konkrētajam mērķim un 2,5 % apmērā – 4. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajam konkrētajam mērķim. Komisija var atkāpties no šīm indikatīvajām summām, bet nepārsniedzot tās par vairāk nekā 5 % no finansējuma vērtības katrā atsevišķā gadījumā. Ja rodas vajadzība pārsniegt minēto ierobežojumu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, grozot minētās indikatīvās summas.

4. Ar šo finanšu piešķirumu var segt arī to tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no programmas COSME uz pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1639/2006/EK ⁽¹⁾. Vajadzības gadījumā apropriācijas līdzīgu izdevumu segšanai var iekļaut budžetā pēc 2020. gada, lai nodrošinātu līdz 2020. gada 31. decembrim vēl nepabeigto darbību pārvaldību.

6. pants

Trešo valstu līdzdalība

1. Programmā COSME var piedalīties:

- a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, saskaņā ar EEZ līgumā minētajiem nosacījumiem, kā arī citas Eiropas valstis, ja tas paredzēts nolīgumos un procedūrās;
- b) pievienošanās valstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātes saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem, noteikumiem un nosacījumiem par minēto valstu līdzdalību Savienības programmās.
- c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, ja tas paredzēts nolīgumos un procedūrās un saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos, asociācijas nolīgumu protokolos un Asociācijas padomes lēmumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem šo valstu dalībai Savienības programmās.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).

2. Programmā COSME daļēji var piedalīties vienība, kas veic uzņēmējdarbību kādā no 1. punktā minētajām valstīm, ja šī valsts piedalās programmā saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti attiecīgajos 1. punktā minētajos nolīgumos.

7. pants

Neiesaistīto valstu vienību līdzdalība

1. Programmas COSME daļās, kurās nepiedalās 6. pantā minētā trešā valsts, var piedalīties vienības, kas veic uzņēmējdarbību šajā valstī. Vienības, kas veic uzņēmējdarbību citās trešās valstīs, arī var piedalīties programmas COSME darbībās.

2. Vienības, kas minētas 1. punktā, nav tiesīgas saņemt Savienības finanšu maksājumus, izņemot gadījumos, kad tas ir būtiski no programmas COSME īstenošanas viedokļa, jo īpaši attiecībā uz Savienības uzņēmumu konkurētspēju un piekļuvi tirgiem. Šis izņēmums neattiecas uz peļņu gūstošām vienībām.

8. pants

Darbības, lai uzlabotu finansējuma pieejamību MVU

1. Komisija atbalsta darbības, kuru mērķis ir atvieglot un uzlabot finansējuma pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem darbības sākšanas, izaugsmes un nodošanas posmā, papildinot finanšu instrumentus, ko dalībvalstis izmanto MVU atbalstam valsts un reģionu līmenī. Lai nodrošinātu šādu papildināmību, šādām darbībām jābūt labi saskaņotām ar kohēzijas politikas un programmas "Apvārsnis 2020" ietvaros un valstu vai reģionālā līmenī veiktajām darbībām. Šādu darbību mērķis ir veicināt kapitāla un parāda finansējuma – kuri cita starpā var būt arī darbības uzsākšanas finansējums, komercenģeļu finansējums (*angel funding*) un kvazikapitāla finansējums, ņemot vērā tirgus pieprasījumu, bet izvairoties no aktīvu izpārdošanas pa daļām – izmantošanu un pieejamību.

2. Papildus šā panta 1. punktā minētajām darbībām Savienības atbalstu var sniegt arī darbībām, kas paredzētas, lai uzlabotu pārrobežu finansēšanu un finansēšanu, kas aptver vairākas valstis, ņemot vērā tirgus pieprasījumu un tādejādi palīdzot MVU izvērst savu darbību starptautiskā mērogā atbilstīgi Savienības tiesību aktiem.

Komisija var arī izskatīt iespēju izstrādāt inovatīvus finanšu mehānismus, piemēram, kolektīvo finansēšanu, ņemot vērā tirgus pieprasījumu.

3. Sīkāka informācija par šā panta 1. punktā minētajām darbībām ir izklāstīta 17. pantā.

9. pants

Darbības, lai uzlabotu piekļuvi tirgiem

1. Lai turpinātu uzlabot Savienības uzņēmumu konkurētspēju un piekļuvi tirgiem, Komisija var atbalstīt darbības, kas vērstas uz MVU piekļuves iekšējam tirgum uzlabošanu, piemēram, informācijas sniegšanu (tostarp ar digitālo pakalpojumu starpniecību) un informētības uzlabošanu, cita starpā par Savienības programmām, tiesībām un standartiem.

2. Īpaši pasākumi paredzēti, lai atvieglotu MVU piekļuvi tirgiem ārpus Savienības. Šādi pasākumi var ietvert informācijas sniegšanu par esošajiem šķēršļiem ienākšanai tirgū un uzņēmējdarbības iespējām, publiskā iepirkuma un muitas procedūrām un atbalsta pakalpojumu uzlabošanu attiecībā uz standartiem un intelektuālā īpašuma tiesībām prioritārās trešās valstīs. Minētie pasākumi papildina un nevis dublē dalībvalstu pamattirdzniecības veicināšanas darbības.

3. Programmā COSME paredzēto darbību mērķis var būt starptautiskās sadarbības, tostarp rūpniecisko un regulatīvo dialogu, veicināšana ar trešām valstīm. Īpašus pasākumus var veikt ar mērķi samazināt Savienības un citu valstu atšķirības ražojumu tiesiskā regulējuma jomā un veicināt uzņēmumu un rūpniecības politikas attīstību un uzņēmējdarbības vides uzlabošanu.

10. pants

Eiropas Biznesa atbalsta tīkls

1. Komisija atbalsta Eiropas Biznesa atbalsta tīklu ("Tīkls"), lai Savienības mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuri mēģina izpētīt iespējas iekšējā tirgū un trešās valstīs, nodrošinātu integrētus uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus. Darbības, ko veic, izmantojot Tīklu, var ietvert šādas darbības:

- a) informatīvu un konsultatīvu pakalpojumu sniegšana par Savienības iniciatīvām un tiesībām; atbalsts pārvaldības spēju veicināšanai, lai palielinātu MVU konkurētspēju; atbalsts MVU zināšanu uzlabošanai finanšu jomā, tostarp informatīvi un konsultatīvi pakalpojumi par finansējuma iespējām, finansējuma pieejamību un saistītiem apmācības un konsultāciju risinājumiem; pasākumi, ar kuriem palielina MVU iespējas iegūt speciālās zināšanas energoefektivitātes, klimata un vides jomā; un Savienības finansēšanas programmu un finanšu instrumentu (tostarp sadarbībā ar valstu kontaktpunktiem un struktūrfondiem – programmas "Apvārsnis 2020") popularizēšana;
- b) pārrobežu uzņēmējdarbības sadarbības, pētniecības un attīstības, tehnoloģiju un zināšanu pārneses un tehnoloģiju un inovācijas partnerību veicināšana;
- c) saziņas nodrošināšana starp MVU un Komisiju.

2. Tīklu var arī izmantot, lai sniegtu pakalpojumus citu Savienības programmu, piemēram, programmas "Apvārsnis 2020", vārdā, tostarp īpaši šim mērķim izveidotus konsultatīvus pakalpojumus, kas veicina MVU dalību citās Savienības programmās. Komisija nodrošina, lai dažādie Tīklam paredzētie finanšu resursi tiktu efektīvi koordinēti un lai Tīkla pakalpojumi, ko tas sniedz citu Savienības programmu vārdā, tiktu finansēti no minētajām programmām.

3. Tīkla īstenošanu cieši saskaņo ar dalībvalstīm, lai atbilstoši subsidiaritātes principam novērstu darbību dublēšanos.

Komisija izvērtē Tīklu, ņemot vērā tā efektivitātes pārvaldību un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu visā Savienībā.

11. pants

Darbības, lai uzlabotu Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus

1. Komisija atbalsta darbības, kas paredzētas, lai uzlabotu Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus un tādējādi veicinātu Savienības uzņēmumu konkurētspējas, ilgtspējas un izaugsmes veicināšanai paredzētās valsts un reģionālā līmeņa politikas efektivitāti, saskaņotību, koordinētību un konsekveni.

2. Mazinot un novēršot nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu, Komisija var atbalstīt konkrētas darbības, kas paredzētas, lai uzlabotu pamatnosacījumus uzņēmumiem, jo īpaši MVU. Šādas darbības var ietvert regulāru izvērtējumu par attiecīgu Savienības tiesību aktu ietekmi uz MVU, vajadzības gadījumā izmantojot rezultātu pārskatu, neatkarīgu ekspertu grupu atbalstu un informācijas un paraugprakses apmaiņu, tostarp MVU testa sistematisku piemērošanu Savienības un dalībvalstu līmenī.

3. Komisija var atbalstīt darbības, kas paredzētas jaunū konkurētspējas un uzņēmējdarbības attīstības stratēģiju izstrādei. Šādas darbības var būt:

- a) pasākumi, kas paredzēti, lai uzlabotu tādas rīcībpolitikas izstrādi, īstenošanu un izvērtēšanu, kas ietekmē uzņēmumu konkurētspēju un ilgtspēju, tostarp izmantojot paraugprakses apmaiņu attiecībā uz pamatnosacījumiem un attiecībā uz pasaules līmeņa uzņēmumu kopu, kā arī uzņēmējdarbības tīklu pārvaldību; kā arī veicinot transnacionālu sadarbību starp uzņēmumu kopām un uzņēmējdarbības tīkliem, uzlabotu ilgtspējīgu ražojumu, pakalpojumu, tehnoloģiju un procesu izstrādi, kā arī resursu efektivitāti, energoefektivitāti un uzņēmumu sociālo atbildību;
- b) pasākumi, kas paredzēti, lai risinātu konkurētspējas politikas starptautiskos aspektus, īpašu uzmanību veltot dalībvalstu, citu programmā COSME iesaistīto valstu un Savienības pasaules mēroga tirdzniecības partneru sadarbībai politikas veidošanā;
- c) pasākumi, kas paredzēti, lai uzlabotu MVU politikas izstrādi, politikas veidotāju sadarbību, salīdzinošu izvērtēšanu un paraugprakses apmaiņu dalībvalstu starpā, attiecīgos gadījumos ņemot vērā pieejamos pierādījumus un ieinteresēto personu viedokļus, un jo īpaši ar mērķi atvieglot Savienības programmu un pasākumu pieejamību MVU saskaņā ar Mazās uzņēmējdarbības akta rīcības plānu.

4. Komisija, veicinot koordināciju, var atbalstīt dalībvalstu veiktās darbības, lai paātrinātu tādu konkurētspējīgu nozaru parādīšanos, kurām ir tirgus potenciāls. Šāds atbalsts var ietvert darbības, kas paredzētas, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu un apzinātu prasmju un apmācības, īpaši digitālo prasmju, vajadzības nozaru, jo īpaši MVU, līmenī. Tas var ietvert arī darbības, kas paredzētas, lai veicinātu jaunu uzņēmējdarbības modeļu ieviešanu un MVU sadarbību jaunās vērtību ķēdēs, kā arī attiecīgu jaunu ražojumu un pakalpojumu ideju komerciālu izmantošanu.

5. Komisija var papildināt dalībvalstu veiktās darbības, lai sekmētu Savienības MVU konkurētspēju un ilgtspēju jomās, kurām ir nozīmīgs izaugsmes potenciāls, īpaši tajās, kurām ir raksturīgs liels MVU īpatsvars, piemēram, tūrisma nozarē. Šādas darbības var ietvert sadarbības veicināšanu starp dalībvalstīm, īpaši ar paraugprakses apmaiņu.

12. pants

Uzņēmējdarbības veicināšanas darbības

1. Komisija palīdz veicināt uzņēmējdarbību un uzņēmējdarbības kultūru, uzlabojot pamatnosacījumus, kas ietekmē uzņēmējdarbības attīstību, tostarp samazinot šķēršļus uzņēmumu izveidei. Komisija atbalsta uzņēmējdarbības vidi un kultūru, kas ir labvēlīga ilgtspējīgiem uzņēmumiem, uzņēmumu darbības sākšanai, izaugsmei, uzņēmumu nodošanai, otras iespējas došanai (*re-start*), kā arī jaunu uzņēmumu izdalīšanai/atdalīšanai no jau esošiem uzņēmumiem (*spin-offs*, *spin-outs*).

2. Īpašu uzmanību pievērš potenciālajiem uzņēmējiem, jaunpienācējiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējām, kā arī citām īpašām mērķgrupām.

3. Komisija var īstenot pasākumus, piemēram, mobilitātes programmas jaunpienācējiem uzņēmējiem, lai uzlabotu to spēju attīstīt uzņēmējdarbības prasmes, iemaņas un attieksmi un lai uzlabotu to tehnoloģiskās iespējas un uzņēmumu pārvaldību.

4. Komisija var atbalstīt dalībvalstu pasākumus, kas paredzēti jo īpaši potenciālo un jaunpienācēju uzņēmēju izglītības, apmācības, prasmju un attieksmes veidošanai un sekmēšanai uzņēmējdarbības jomā.

III NODAĻA

Programmas COSME īstenošana

13. pants

Gada darba programmas

1. Lai īstenotu programmu COSME, Komisija pieņem gada darba programmas saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Katrā gada darba programmā paredz šajā regulā izklāstīto mērķu īstenošanu un sīki izklāsta:

- a) finansējamo darbību aprakstu, katrai darbībai paredzētos mērķus, kuriem ir jāatbilst 3. un 4. pantā izklāstītajiem vispārējiem un konkrētiem mērķiem, gaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi, katrai darbībai piešķirto summu, visām darbībām paredzēto kopējo summu, indikatīvu īstenošanas grafiku un maksājumu struktūru;
 - b) attiecīgos kvalitatīvos un kvantitatīvos rādītājus katrai darbībai, kurus izmanto, lai analizētu un uzraudzītu rezultātu efektivitāti un attiecīgās darbības mērķu sasniegšanu;
 - c) attiecībā uz dotācijām un ar tām saistītajiem pasākumiem – būtiskos vērtēšanas kritērijus, kuri nosakāmi tā, lai vislabāk sasniegtu programmas COSME mērķus, un maksimālo līdzfinansējuma likmi;
 - d) atsevišķu detalizētu sadaļu par finanšu instrumentiem, kura saskaņā ar šīs regulas 17. pantu atspoguļo Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 noteiktos pienākumus sniegt informāciju, tostarp informāciju par finansējuma paredzamo sadalījumu starp attiecīgi šīs regulas 18. un 19. pantā minēto kapitāla instrumentu izaugsmei un aizdevumu garantiju instrumentu, par finanšu instrumentiem, un informāciju par garantiju līmeni un saistību ar programmu "Apvārsnis 2020".
2. Komisija programmu COSME īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.
3. Programmu COSME īsteno tā, lai nodrošinātu, ka atbalstītajās darbībās tiek ņemta vērā turpmākā notikumu attīstība un vajadzības, jo īpaši pēc 15. panta 3. punktā minētās starpposma izvērtēšanas, un lai tās attiektos uz tirgiem un ekonomiku, kas attīstās, un pārmaiņām sabiedrībā.

14. pants

Atbalsta pasākumi

1. Papildus pasākumiem, uz kuriem attiecas 13. pantā minētās gada darba programmas, Komisija regulāri veic atbalsta pasākumus, tostarp turpmāk minētos:
- a) nozaru un starpnozaru konkurētspējas jautājumu analīzes un pārraudzības uzlabošana;
 - b) paraugprakses un politisko nostādņu apzināšana un izplatīšana, un tālāka attīstīšana;
 - c) spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes un tādu jaunu Savienības pasākumu ietekmes novērtēšana, kuri ir īpaši būtiski uzņēmumu konkurētspējai, lai apzinātu spēkā esošo tiesību aktu jomas, kas jāvienkāršo, un nodrošinātu to, ka slogs maziem un vidējiem uzņēmumiem pēc iespējas tiktu samazināts jomās, kurās ir ierosināti jauni likumdošanas pasākumi;

d) tiesību aktu, kas ietekmē uzņēmumus, jo īpaši MVU, nozaru politikas un ar konkurētspēju saistītu pasākumu izvērtēšana;

e) Komisija var sekmēt tādu integrētu un lietotājdraudzīgu tiešsaistes sistēmu izveidi, kurās tiek sniegta informācija par MVU paredzētām programmām, vienlaikus nodrošinot, lai tās nedublētu jau izveidotos portālus.

2. Šādu atbalsta pasākumu kopējās izmaksas nepārsniedz 2,5 % no programmas COSME finansējuma.

15. pants

Pārraudzība un izvērtēšana

1. Komisija pārbauga programmas COSME īstenošanu un pārvaldību.

2. Komisija sagatavo gada pārraudzības ziņojumu, pārbaudot atbalstīto darbību efektivitāti un lietderību finansālās īstenošanas, rezultātu, izmaksu un, ja iespējams, ietekmes izteiksmē. Ziņojumā ietver informāciju par finansējuma saņēmējiem, ja iespējams – par katru uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, informāciju par to, kāds izdevumu apmērs ir saistīts ar klimata jomu un kāda ietekme ir klimata pārmaiņu jomas mērķu atbilstam, attiecīgus datus par aizdevumu garantiju instrumenta piešķirtajiem aizdevumiem, kas pārsniedz EUR 150 000 vai ir mazāki par šo summu, ciktāl šādas informācijas vākšana nerada nepamatotu administratīvo slogu uzņēmumiem, jo īpaši MVU. Pārraudzības ziņojumā iekļauj gada ziņojumu par katru finanšu instrumentu, kā noteikts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 140. panta 8. punktā.

3. Lai lemtu par pasākumu atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu, Komisija ne vēlāk kā līdz 2018. gadam izstrādā starpposma izvērtējuma ziņojumu par to, kā rezultātu un ietekmes līmenī sasniegti visu ar programmu COSME atbalstīto darbību mērķi, cik lietderīgi izmantoti resursi un kāda ir bijusi programmas Eiropas pievienotā vērtība. Starpposma izvērtējuma ziņojumā izskata arī vienkāršošanas iespējas, programmas iekšējo un ārējo saskaņotību, to, vai visi mērķi joprojām ir būtiski, kā arī programmas pasākumu ieguldījumu Savienības prioritāšu īstenošanā attiecībā uz gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Tajā ņem vērā iepriekšējo pasākumu ilgtermiņa ietekmes izvērtējumu rezultātus, un tos ņem vērā, pieņemot lēmumu par turpmāka pasākuma iespējamo atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu.

4. Komisija sagatavo galīgo izvērtējuma ziņojumu par ilgāka termiņa ietekmi un pasākumu rezultātu ilgtspēju.

5. Visi dotāciju saņēmēji un citas iesaistītās puses, kas ir saņēmušas Savienības līdzekļus saskaņā ar šo regulu, sniedz Komisijai attiecīgus datus un informāciju, kas vajadzīga, lai attiecīgos pasākumus varētu pārraudzīt un izvērtēt.

6. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei šā panta 2., 3. un 4. punktā minētos ziņojumus un publisko tos.

IV NODAĻA

Finansiālie noteikumi un finansiālās palīdzības veidi

16. pants

Finansiālās palīdzības veidi

Programmā COSME paredzēto Savienības finansiālo palīdzību var īstenot netieši, deleģējot budžeta izpildes uzdevumus Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām vienībām.

17. pants

Finanšu instrumenti

1. Programmā COSME paredzētos finanšu instrumentus, kas izveidoti saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 VIII sadaļu, izmanto, lai atvieglotu finansējuma pieejamību MVU to darbības sākšanas, izaugsmes un nodošanas posmā. Šie finanšu instrumenti ietver kapitāla instrumentu un aizdevumu garantiju instrumentu. Piešķirot līdzekļus minētajiem instrumentiem, ņem vērā pieprasījumu no finanšu starpnieku puses.

2. MVU paredzētos finanšu instrumentus vajadzības gadījumā var apvienot un papildināt ar:

a) citiem finanšu instrumentiem, ko izveidojušas dalībvalstis un to pārvaldes iestādes un ko finansē ar valsts vai reģionāliem līdzekļiem vai ko finansē struktūrfondu darbības kontekstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu;

b) citiem finanšu instrumentiem, ko izveidojušas dalībvalstis un to pārvaldes iestādes, ko finansē valsts vai reģionālās programmas, kuras neietilpst struktūrfondu darbības jomā;

c) Savienības, tostarp saskaņā ar šo regulu, finansētām dotācijām.

3. Attiecīgi šīs regulas 18. un 19. pantā minētais kapitāla instruments izaugsmei un aizdevumu garantiju instruments var papildināt tos MVU paredzētos finanšu instrumentus, kurus dalībvalstis izmanto saskaņā ar Savienības kohēzijas politiku.

4. Kapitāla instruments izaugsmei un aizdevumu garantiju instruments vajadzības gadījumā var ļaut apvienot finanšu resursus ar tām dalībvalstīm un/vai reģioniem, kas vēlas ieguldīt daļu no šīm valstīm un/vai reģioniem piešķirtajiem struktūrfondu līdzekļiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

5. Finanšu instrumenti var nest pieņemamu atdevi, lai sasniegtu citu partneru vai ieguldītāju mērķus. Kapitāla instruments izaugsmei var darboties pakārtoti, tomēr tas tiecas saglabāt Savienības budžeta nodrošināto aktīvu vērtību.

6. Kapitāla instrumentu izaugsmei un aizdevumu garantiju instrumentu īsteno saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 VIII sadaļu un Komisijas Deleģēto regulu (ES, Euratom) Nr. 1268/2012 ⁽¹⁾.

7. Programmas COSME finanšu instrumentus izstrādā un īsteno, papildinot tos instrumentus, kas ir izveidoti MVU saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020", un saskaņojot ar tiem.

8. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 60. panta 1. punktu vienības, kurām uzticēti finanšu instrumentu īstenošanas uzdevumi, pārvaldot Savienības līdzekļus, nodrošina Savienības darbības atpazīstamību. Tālab pilnvarotā vienība nodrošina, lai finanšu starpnieki skaidri informētu finansējuma galasaņēmējus, ka finansējums ir bijis iespējams, pateicoties programmas COSME finanšu instrumentu atbalstam. Komisija nodrošina, lai saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 60. panta 2. punkta e) apakšpunktu *ex post* publiskotā informācija par saņēmējiem būtu viegli pieejama potenciālajiem galasaņēmējiem.

9. Atmaksājumus, ko rada ar Lēmumu Nr. 1639/2006/EK izveidotā straujas izaugsmes un inovatīvu MVU mehānisma otrā daļa un kas saņemti pēc 2013. gada 31. decembra, saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 21. panta 4. punktu piešķir šīs regulas 18. pantā minētajam kapitāla instrumentam izaugsmei.

10. Finanšu instrumentus īsteno atbilstīgi attiecīgajiem Savienības noteikumiem par valsts atbalstu.

18. pants

Kapitāla instruments izaugsmei

1. Kapitāla instrumentu izaugsmei (EFG) īsteno kā daļu no vienota Savienības kapitāla finanšu instrumenta, ar kuru tiek atbalstīta Savienības uzņēmumu izaugsme un pētniecība un inovācija (R&I) no paša sākumposma (tostarp sākumkapitāls) līdz izaugsmes posmam. Vienoto Savienības kapitāla finanšu instrumentu finansiāli atbalsta programma "Apvārsnis 2020" un programma COSME.

2. EFG koncentrējas uz fondiem, kas nodrošina: riska kapitālu un mezonīna finansējumu (piemēram, subordinētos aizdevumus un dalības aizdevumus), kas paredzēts uzņēmumiem, kuri atrodas darbības paplašināšanas un izaugsmes posmā, īpaši tādiem, kas darbojas pāri robežām, vienlaikus paredzot iespēju ieguldīt arī agrīnā darbības posmā esošiem uzņēmumiem domātos fondos, kopā ar kapitāla instrumentu pētniecībai un inovācijai (R&I), kas paredzēts programmā "Apvārsnis 2020", un paredz līdzieguldījumu iespējas komercenģeļiem. Ja iegulda agrīnā darbības posmā esošiem uzņēmumiem domātos fondos, EFG ieguldījumi nepārsniedz 20 % no Savienības kopējām

ieguldījumiem, izņemot vairāku posmu fondus un fondu fondus, kur finansējums, ko nodrošina EFG un kapitāla instruments pētniecībai un inovācijai (R&I) saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020", tiek nodrošināts proporcionāli, pamatojoties uz fondu ieguldījumu politiku. Komisija, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, var lemt par 20 % sliekšņa grozīšanu saskaņā ar 15. panta 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Programmā "Apvārsnis 2020" paredzētais EFG un kapitāla instruments pētniecībai un inovācijai (R&I) izmanto vienu un to pašu īstenošanas mehānismu.

4. EFG atbalsts tiek sniegts kādā no šādiem ieguldījumu veidiem:

a) to tieši veic Eiropas Investīciju fonds vai citas vienības, kurām ir uzticēta EFG īstenošana Komisijas vārdā; vai

b) to veic fondu fondi vai ieguldījumu struktūras, kas iegulda līdzekļus pāri robežām un kuras izveidojis Eiropas Investīciju fonds vai citas vienības (tostarp privātā vai publiskā sektora pārvaldītāji), kurām ir uzticēta EFG īstenošana Komisijas vārdā, kopā ar ieguldītajiem no privātām un/vai publiskām finanšu iestādēm.

5. EFG investē riska kapitāla starpniekfondos, tostarp fondu fondos, kuri sniedz ieguldījumus MVU parasti to darbības paplašināšanas un izaugsmes posmā. EFG ieguldījumi ir ilgtermiņa, t. i., parasti tie riska kapitāla fondos veido 5–15 gadu pozīcijas. Jebkurā gadījumā EFG ieguldījumu ilgums nepārsniedz 20 gadus no dienas, kurā parakstīts nolīgums starp Komisiju un vienību, kurai uzticēta tā īstenošana.

19. pants

Aizdevumu garantiju instruments

1. Aizdevumu garantiju instruments (LGF) sniedz:

a) pretgarantijas un citus garantiju shēmām paredzētus riska dalīšanas pasākumus, tostarp attiecīgā gadījumā kopīgās garantijas;

b) tiešās garantijas un citus riska dalīšanas pasākumus, kas paredzēti jebkuriem citiem finanšu starpniekiem, kuri izpilda 5. punktā minētos atbilstības kritērijus.

⁽¹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.).

2. LGF īsteno kā daļu no vienotā Savienības parāda finanšu instrumenta, ar kuru tiek atbalstīta Savienības uzņēmumu izaugsme un pētniecība un inovācija (R&I), izmantojot tādu pašu īstenošanas mehānismu kā programmā "Apvārsnis 2020" MVU paredzētā parāda instrumenta pētniecībai un inovācijai (R&I) pieprasījuma virzītajai daļai (RSI II).

3. LGF sastāv no šādām darbībām:

a) garantijām parāda finansējumam (tostarp izmantojot subordinētos un dalības aizdevumus, lizingu vai banku garantijas), kuras mazina konkrētās grūtības piekļūt finansējumam, ar ko sastopas dzīvotspējīgi MVU to augstās riska pakāpes dēļ vai pietiekamas ķīlas trūkuma dēļ;

b) MVU parāda finansējuma portfeļu vērtspāpīrošanas, kas mobilizē papildu parāda finansējumu MVU ar attiecīgu riska dalīšanu ar mērķiestādēm. Šie vērtspāpīrošanas darījumi tiek atbalstīti ar nosacījumu, ka iniciatoriestādes apņemas saprātīgā laikposmā izmantot būtisku likviditātes vai mobilizētā kapitāla daļu jauniem aizdevumiem MVU. Šo jauno parāda finansējuma summu aprēķina kā attiecību pret garantētā portfeļa riska summu. Par summu un par laikposmu vienojas ar katru iniciatoriestādi atsevišķi.

4. LGF pārvalda Eiropas Investīciju fonds vai citas vienības, kurām uzticēta LGF īstenošana Komisijas vārdā. Individuālo LGF garantiju termiņš var būt līdz 10 gadiem.

5. Atbilstību attiecībā uz LGF katram no starpniekiem nosaka, pamatojoties uz to darbībām un to, cik efektīvi tie palīdz MVU rast finansējumu dzīvotspējīgiem projektiem. LGF var izmantot starpnieki, kuri palīdz uzņēmumiem cita starpā finansēt materiālo un nemateriālo aktīvu iegādi, apgrozāmo kapitālu un uzņēmumu nodošanu. Kritēriji, kas saistīti ar MVU parāda finansējuma portfeļu vērtspāpīrošanu, ietver individuālus un daudzu tirgotāju darījumus, kā arī daudzvalstu darījumus. Atbilstības kritērijus nosaka, ievērojot paraugpraksi, jo īpaši attiecībā uz kredītu kvalitāti un vērtspāpīrotu portfeļu riska diversifikāciju.

6. LGF, izņemot vērtspāpīrotā portfeli esošos aizdevumus, attiecas uz aizdevumiem, kas nepārsniedz EUR 150 000 un kuru minimālais termiņš ir 12 mēneši. LGF attiecas arī uz aizdevumiem, kas pārsniedz EUR 150 000, gadījumos, kad MVU, kurš izpilda programmas COSME atbilstības kritērijus, neizpilda atbilstības kritērijus programmas "Apvārsnis 2020" parāda instrumenta MVU daļai, un kuru minimālais termiņš ir 12 mēneši.

Pārsniedzot minēto sliekšni, pierādīt to, vai MVU izpilda vai neizpilda atbilstības kritērijus programmas "Apvārsnis 2020" parāda instrumenta MVU daļai, ir finanšu starpnieka pienākums.

7. LGF ir izveidots tā, lai par atbalstītajiem MVU varētu ziņot, norādot gan aizdevumu skaitu, gan aizdevumu summas.

20. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstošus pasākumus, nodrošinot, ka, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, tiek aizsargātas Savienības finansiālās intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus administratīvus un finansiālus sodus.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus, apakšuzņēmējus un citas trešās personas, kuri saskaņā ar šo regulu ir saņēmuši Savienības līdzekļus.

3. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas izklāstītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁽¹⁾, un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽²⁾, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noskaidrotu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, ko finansē saskaņā ar šo regulu, nav notikusi krāpšana, korupcija vai citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, ir ietverti noteikumi, ar kuriem nepārprotami nosaka Komisijas, Revīzijas palātas un OLAF pilnvaras atbilstoši to attiecīgajām kompetences jomām veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

V NODAĻA

Komiteja un nobeiguma noteikumi

21. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Tā ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

22. pants

Deleģētie akti

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, papildinot pielikumā izklāstītos rādītājus, ja šie rādītāji var palīdzēt novērtēt panākumus, kas gūti programmas COSME vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanā.

2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu par dažu konkrētu aspektu izmaiņām attiecībā uz finanšu instrumentiem. Šie aspekti ir EFG ieguldījumu īpatsvars kopējos Savienības ieguldījumos agrārā posma riska kapitāla fondos un vērtspapīrotu aizdevumu portfeļu sastāvā.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu attiecībā uz izmaiņām 5. panta 3. punktā minētajās indikatīvajās summās, kas pārsniegtu minētās summas par vairāk nekā 5 % no finansējuma vērtības katrā atsevišķā gadījumā, ja rodas vajadzība pārsniegt minēto ierobežojumu

23. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ņemot vērā šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Regulas 22. pantā minētās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņiem gadiem no 2013. gada 23. decembra.

Šī regula ir saistoša kopumā un tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

3. Eiropas Parlaments vai Padome var jebkurā laikā atsaukt 22. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Tas stājas spēkā nākamajā dienā pēc lēmuma publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 22. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad par minēto aktu paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

24. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Lēmumu Nr. 1639/2006/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

2. Tomēr darbības, kas uzsāktas atbilstoši Lēmumam Nr. 1639/2006/EK, un finansiālās saistības, kas attiecas uz minētajām darbībām, līdz to pabeigšanai turpina reglamentēt minētais lēmums.

3. Ar 5. pantā minēto finanšu piešķirumu var segt arī tādas tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no programmas COSME uz pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1639/2006/EK.

25. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

PIELIKUMS

VISPĀRĒJO UN KONKRĒTO MĒRĶU IZPILDES RĀDĪTĀJI

Vispārējais mērķis	1. Stiprināt Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un ilgtspēju	
Ietekmes rādītājs ⁽¹⁾	Pašreizējā situācija	Ilgttermiņa mērķis un atskaides punkts (2020)
A.1. Rezultāti, ko MVU sasnieguši attiecībā uz ilgtspēju	Regulāri novērtēs, izmantojot, piemēram, Eiropabarometra apsekojumus	To Savienības MVU īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaides punktu (sākotnējo novērtējumu), kuri ražo ekoloģiskus, t. i., videi draudzīgus produktus ⁽²⁾
A.2. Izmaiņas saistībā ar nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu jaunizveidotiem un jau pastāvošiem MVU ⁽³⁾	Jauna MVU izveidei vajadzīgo dienu skaits 2012. gadā: 5,4 darba dienas	Jauna MVU izveidei vajadzīgo dienu skaita būtiska samazināšanās
	Jauna uzņēmuma izveidošanas izmaksas 2012. gadā: EUR 372	Jauna uzņēmuma izveidei vajadzīgo izmaksu būtiska samazināšanās Savienībā salīdzinājumā ar atskaides punktu
	To dalībvalstu skaits, kurās laiks, kas vajadzīgs, lai saņemtu licences un atļaujas (tostarp ar vidi saistītās atļaujas) uzņēmuma pamatdarbības sākšanai un īstenošanai ir viens mēnesis: 2	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kurās laiks, kas vajadzīgs, lai saņemtu licences un atļaujas (tostarp ar vidi saistītās atļaujas) uzņēmuma pamatdarbības sākšanai un īstenošanai ir viens mēnesis
	To dalībvalstu skaits, kurās ir vienas pieturas aģentūra uzņēmējdarbības sākšanai, lai uzņēmēji varētu veikt visas nepieciešamās procedūras (piemēram, reģistrāciju, nodokļu procedūras, PVN un sociālā nodrošinājuma procedūras), izmantojot vienu administratīvo kontaktpunktu, vai nu fizisku (birojs), virtuālu (tīmeklis), vai abu veidu, 2009. gadā: 18	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kurās ir vienas pieturas aģentūra uzņēmējdarbības sākšanai
A.3. Izmaiņas to MVU īpatsvarā, kuri eksportē Savienības iekšienē vai ārpus tās	25 % MVU eksportē un 13 % MVU eksportē ārpus Savienības (2009. gads) ⁽⁴⁾	To MVU īpatsvara pieaugums, kuri eksportē, un to MVU īpatsvara pieaugums, kuri eksportē ārpus Savienības, salīdzinājumā ar atskaides punktu
Vispārējais mērķis	2. Rosināt uzņēmējdarbības kultūras veidošanu un veicināt MVU izveidi un izaugsmi	
Ietekmes rādītājs	Pašreizējā situācija	Ilgttermiņa mērķis un atskaides punkts (2020)
B.1. Izmaiņas MVU izaugsme	2010. gadā MVU nodrošināja vairāk nekā 58 % no kopējās Savienības bruto pievienotās vērtības	MVU izlaidis (pievienotās vērtības) un darbinieku skaita pieaugums salīdzinājumā ar atskaides punktu
	Kopējais MVU darbinieku skaits 2010. gadā: 87,5 miljoni (67 % no privātajā sektorā radītajām darbvietaš Savienībā)	
B.2. Izmaiņas to Savienības iedzīvotāju īpatsvarā, kuri vēlas būt pašnodarbināti	Šos datus aprēķina reizi divos vai trijos gados, pamatojoties uz Eiropabarometra apsekojumu. Jaunākie pieejamie dati ir 37 % 2012. gadā (45 % 2007. un 2008. gadā)	To Savienības pilsoņu īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaides punktu, kuri vēlētos būt pašnodarbināti

Konkrētais mērķis	Uzlabot finansējuma pieejamību MVU kapitāla un parāda instrumentu veidā	
C. Izaugsmei paredzētie finanšu instrumenti	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
C.1. Uzņēmumu skaits, kas izmanto parāda finansējumu	Kopš 2012. gada 31. decembra mobilizēts finansējums EUR 13,4 miljardu apmērā, ar kuru atbalstīti 219 000 MVU (MVU garantijas (MVUG) mehānisms)	Mobilizētā finansējuma vērtība robežās no EUR 14,3 miljardiem līdz EUR 21,5 miljardiem; uzņēmumu skaits, kas saņem finansējumu, izmantojot programmas COSME garantijas, robežās no 220 000 līdz 330 000
C.2. Programmas riska kapitāla ieguldījumu skaits no programmas COSME un ieguldījumu kopējais apjoms	Kopš 2012. gada 31. decembra mobilizēti EUR 2,3 miljardi riska kapitāla līdzekļu, kas ieguldīti 289 MVU (Straujas izaugsmes un inovatīvu MVU mehānisms, GIF)	Riska kapitāla ieguldījumu kopējā vērtība robežās no EUR 2,6 miljardiem līdz EUR 3,9 miljardiem; uzņēmumu skaits, kas saņem riska kapitāla ieguldījumus no programmas COSME, robežās no 360 līdz 540
C.3. Sviras rādītājs	Sviras rādītājs MVUG mehānismam 1:32 Sviras rādītājs GIF mehānismam: 1:6,7	Parāda instruments 1:20 - 1:30 Kapitāla instruments 1:4 - 1:6 ⁽⁵⁾
C.4. EFG un LGF papildināmība	MVUG mehānisma papildināmība: 64 % atbalsta galasaņēmēju ir norādījuši, ka atbalsts bija būtisks viņiem vajadzīgā finansējuma piesaistīšanai GIF papildināmība: 62 % GIF atbalsta galasaņēmēju ir norādījuši, ka atbalsts bija būtisks viņiem vajadzīgā finansējuma piesaistīšanai	To atbalsta galasaņēmēju īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu, kuri uzskata, ka EFG vai LGF sniedz finansējumu, ko viņi nebūtu varējuši saņemt citādā veidā
Konkrētais mērķis	Uzlabot piekļuvi tirgiem, īpaši Savienībā, kā arī pasaules mērogā	
D. Starptautiskā rūpnieciskā sadarbība	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
D.1. Gadījumu skaits, kuros panākti uzlabojumi attiecībā uz Savienības un trešo valstu rūpnieciskiem izstrādājumiem piemērojamo noteikumu tuvināšanu	Tiek lēsts, ka regulatīvajā sadarbībā ar galvenajiem tirdzniecības partneriem (ASV, Japānu, Ķīnu, Brazīliju, Krieviju, Kanādu un Indiju) ir vidēji divas attiecīgās jomas, kurās veikta ievērojama tehnisko noteikumu saskaņošana	Četras attiecīgās jomas, kurās veikta būtiska tehnisko noteikumu saskaņošana ar galvenajiem tirdzniecības partneriem (ASV, Japānu, Ķīnu, Brazīliju, Krieviju, Kanādu un Indiju)
E. Eiropas Biznesa atbalsta tīkls	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
E.1. Parakstīto partnerības nolīgumu skaits	Parakstītie partnerības nolīgumi: 2 475 (2012. gads)	Parakstītie partnerības nolīgumi: 2 500 vienā gadā
E.2. Tīkla zīmola atpazīstamība MVU vidū	Tīkla zīmola atpazīstamība MVU vidū tiks novērtēta 2015. gadā	Tīkla zīmola atpazīstamības MVU vidū uzlabošanās salīdzinājumā ar atskaites punktu
E.3. Klientu (to MVU %, kas apliecina savu apmierinātību un Tīkla sniegta konkrēta pakalpojuma pievienoto vērtību) apmierinātības rādītājs	Klientu (to MVU %, kas apliecina savu apmierinātību un konkrēta pakalpojuma pievienoto vērtību) apmierinātības rādītājs: 78 %	Klientu (to MVU %, kas apliecina savu apmierinātību un konkrēta pakalpojuma pievienoto vērtību) apmierinātības rādītājs: > 82 %
E.4. MVU skaits, kas saņem atbalsta pakalpojumus	Atbalsta pakalpojumus saņēmušo MVU skaits: 435 000 (2011)	Atbalsta pakalpojumus saņēmušo MVU skaits: 500 000 gadā
E.5. MVU skaits, kas izmanto Tīkla sniegtos digitālos pakalpojumus (tostarp elektroniskos informācijas pakalpojumus)	Digitālos pakalpojumus gadā izmanto 2 miljoni MVU	Digitālos pakalpojumus gadā izmanto 2,3 miljoni MVU

Konkrētais mērķis	Uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē	
F. Darbības konkurētspējas uzlabošanai	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
F.1. Pieņemto vienkāršošanas pasākumu skaits	5 vienkāršošanas pasākumi gadā (2010. gads)	Vismaz 7 vienkāršošanas pasākumi gadā
F.2. Tiesiskā regulējuma pielāgošana šim mērķim	Kopš 2010. gada ir sāktas atbilstības pārbaudes. Līdz šim vienīgā attiecīgā atbilstības pārbaude ir bijusi iesāktais izmēģinājuma projekts attiecībā uz "tipa apstiprināšanu mehāniskiem transportlīdzekļiem"	Programmas COSME darbības laikā jāveic līdz 5 atbilstības pārbaudēm
F.3. Dalībvalstu skaits, kas izmanto konkurētspējas pārbaudes testu	Dalībvalstu skaits, kas izmanto konkurētspējas pārbaudes testu: 0	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kuras izmanto konkurētspējas pārbaudes testu
F.4. MVU veiktās resursu efektivitātes (kas var ietvert enerģiju, materiālus vai ūdeni, pārstrādi utt.) darbības	Regulāri novērtēs, izmantojot, piemēram, Eiropas barometra apsekojumus	To MVU īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu (sākotnējo novērtējumu), kuri veic vismaz vienu darbību, lai resursu izmantošanas ziņā kļūtu efektīvāki (tas var ietvert enerģiju, materiālus vai ūdeni, pārstrādi utt.) To MVU īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu (sākotnējo novērtējumu), kuri plāno īstenot resursu efektivitātes papilddarbības (kuras var ietvert enerģiju, materiālus vai ūdeni, pārstrādi utt.) reizi divos gados
G. MVU politikas izstrāde	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
G.1. Dalībvalstu skaits, kas izmanto MVU testu	Dalībvalstu skaits, kas izmanto MVU testu: 15	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kuras izmanto MVU testu
Konkrētais mērķis	Uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē	
H. Tūrisms	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
H.1. Dalība transnacionālās sadarbības projektos	2011. gadā trīs valstis vienā projektā	To dalībvalstu skaita pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu, kuras piedalās programmas COSME finansētos transnacionālās sadarbības projektos
H.2. Galamērķu skaits, kas pieņemusi projekta "Eiropas labākie galamērķi" popularizētos ilgtspējīga tūrisma attīstības modeļus	"Eiropas labākā galamērķa" statuss piešķirts kopā 98 galamērķiem (vidēji 20 galamērķiem gadā: 2007. gadā – 10, 2008. gadā – 20, 2009. gadā – 22, 2010. gadā – 25, 2011. gadā – 21)	Projekta "Eiropas labākie galamērķi" popularizētos ilgtspējīga tūrisma attīstības modeļus pieņemusi vairāk nekā 200 galamērķi (pieaugums katru gadu apmēram 20 galamērķi)
I. Jaunas uzņēmējdarbības koncepcijas	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
I.1. Jaunu tirgū nonākušo ražojumu/pakalpojumu skaits	Regulāri novērtēs (Līdz šim šajā darbībā tika īstenots tikai ierobežots analītiskā darba apjoms)	Jaunu ražojumu/pakalpojumu kopējā skaita pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu (sākotnējo novērtējumu)

Konkrētais mērķis	Uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē	
J. Uzņēmējdarbībai paredzētais atbalsts	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
J.1. To dalībvalstu skaits, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus, pamatojoties uz paraugprakses piemēriem, kas noteikti programmā	To dalībvalstu skaits, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus: 22 (2010. gads)	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus
J.2. To dalībvalstu skaits, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus, kas vērsti uz potenciālajiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem, jaunpieņēcējiem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējām, kā arī citām konkrētām mērķa grupām	Pašlaik 12 dalībvalstis piedalās Eiropas Mentoru tīklā sievietēm uzņēmējām. Pašlaik 6 dalībvalstīm un 2 reģioniem ir konkrēta izglītības stratēģija uzņēmējdarbības jomā, 10 dalībvalstis ir iekļāvušas valsts mērķus saistībā ar uzņēmējdarbības izglītību plašākās mūžizglītības stratēģijās, un 8 dalībvalstīs pašlaik tiek apspriestas uzņēmējdarbības stratēģijas	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus, kas vērsti uz potenciālajiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem, jaunpieņēcējiem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējām, kā arī citām konkrētām mērķa grupām

(1) Šie rādītāji attiecas uz izmaiņām uzņēmumu un rūpniecības politikas jomā. Komisija nav vienīgā iestāde, kas atbildīga par šo mērķu sasniegšanu. Iznākumus šajā jomā ietekmē vairāki citi faktori, ko Komisija nekontrolē.

(2) Ekoloģiski produkti un pakalpojumi ir tādi produkti un pakalpojumi, kuru galvenā funkcija ir samazināt risku videi un pēc iespējas samazināt izmešus un resursu izmantojumu. Ir ietverti arī ražojumi ar vides elementiem (ekodizains, ekomarkējums, bioloģiskā ražošana un būtisks pārstrādāto izejvielu īpatsvars). Avots: Flash Eurobarometer 342, "SMEs, Resource Efficiency and Green Markets".

(3) Padomes 2011. gada 31. maija secinājumos iekļauts aicinājums dalībvalstīm attiecīgos gadījumos līdz 2012. gadam samazināt jaunu uzņēmumu dibināšanas laiku līdz trim darba dienām un izmaksas līdz EUR 100, kā arī līdz 2013. gada beigām līdz trim mēnešiem samazināt laiku, kas vajadzīgs, lai saņemtu licences un atļaujas uzņēmuma pamatdarbības sākšanai un īstenošanai.

(4) Pētījums "Internationalisation of European SMEs", EIM, 2010. gads, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/files/internationalisation_of_european_smes_final_en.pdf

(5) Programmas COSME darbības laikā viens EUR no Savienības budžeta piesaistīs EUR 20–30 finansējumā un EUR 4–6 kapitāla ieguldījumos.